

یادداشت

چرا برخی ثروتمندان استان «بی‌خیر» هستند؟

مهرباب طوقی

در قرآن کریم با دو واژه از مردم خواسته شده است تا در کارهای نیک و پسندیده مشارکت فعال و سازنده داشته باشند. این دو واژه عبارت‌اند از سبقت و سرعت. در سوره‌های مبارکه مؤمنون/۵۷-۶۱؛ نازعات/۴؛ انبیاء/۹؛ آل‌عمران/۱۱۴؛ توبه/۱۰۰؛ مائده/۴۸ و بقره/۱۴۸ بارها به اهمیت این موضوع تأکید شده است. در سال‌های اخیر کمک شبکه‌های اجتماعی و اهمیت محرومیت‌زدایی برای جبران کمبودها باعث شد تا «سرمایه‌داران و خیران غریبومی» بیش از هر دوره دیگری به فکر کارهای نیک بیفتند و با ساخت بناهای عام‌المنفعه شامل: مدارس، درمانگاه، خانه بهداشت، خوابگاه، همراه‌سرای بیماران، اهدای تجهیزات، کمک به کودکان و زنان بی سرپرست، مراسم گلریزان (آزادی زندانیان) و همچنین کمک به بیماران نیازمند صعب‌العلاج که در قالب تشکل‌های مردمی صورت گرفت، عصر طلایی رواج این سنت خدایسندانه و انسان‌دوستانه شکل گرفت و «سبقت» و «سرعت» سفارش شده در قرآن کریم نیز تحقق یافت. این مقدمه‌ای بود تا نگاهی به وضعیت کار خیران و میزان مشارکت متمکنان مالی در منطقه بلوچستان بیندازیم. منطقه کمتر توسعه‌یافته بلوچستان به دلیل دوری از پایتخت و سکونت در مناطق کویری و صعب‌العبور و نگاه خاص مرکزنشینان در گذشته کمتر مورد توجه دولت‌های مرکزی قرار گرفته بود. پس از انقلاب اسلامی به‌مرور توسعه و تحول رواج یافت، اما به دلایل مشکلات بنیادی تاریخی و ضعف‌های موجود در دولت‌ها و همچنین ناتوانی افرادی که در مناصب مدیریتی قرار داشتند، آن‌گونه که باید حق محرومیت‌زدایی ادا نشد. ازاین‌رو خیران و متمولان مالی از سراسر کشور با نیت‌های خیرخواهانه بذل و توجه ویژه‌ای به این دیار داشتند که ساختن‌وساز در شهرها و روستاها و کمک‌های بنیادی دیگر از جمله دستاوردهای این نیت خیرخواهانه بوده است. از احداث مدارس، مساجد، مراکز بهداشتی و درمانی، کمک به مردم روستاها و آزادی زندانیان نیازمند همه و همه نتیجه پیش‌قدم‌شدن غریبومیان خارج از استان برای احیای سنت کار خیر بوده است. هرچند برخی خیران بنا به خواست خودشان و برای سود اخروی افزون‌تر گمنام مانده‌اند، اما با نگاهی به آمارهای ۲۰ سال اخیر و اسامی خیرانی که در منطقه بلوچستان کار نیکی از خود به جای گذاشته‌اند، نکته عجبیه که مشاهده می‌شود، این است که به نسبت، کمترین میزان مشارکت‌کننده در این امور افراد بومی بوده‌اند! اگر فرض را بر سابقه محرومیت بلوچستان و کمبود افرادی که از بضاعت مالی برخوردار بوده‌اند، بگذاریم، وضعیت املاک خصوصی، خودروهای گران‌قیمت و منازل مسکونی متجمل که حداقل در ۱۰ سال اخیر در شهرهای اصلی استان به ویژه زاهدان، ایرانشهر و چابهار مشاهده می‌شود، معادلات فقر بر هم می‌خورد و چیزی که از سیمای شهرها و خودروهایش عیان است، این است که قشر ثروتمند بسیار مرفه در این استان محروم کم نیستند. باید به دنبال پاسخ این سؤال گشت که چرا قشر مرفه در منطقه بلوچستان آن‌گونه که شایسته است، در کارهای خیرخواهانه مشارکت نمی‌کنند و کمتر اخباری به گوش می‌رسد که دردی از همشهری‌های خود دوا کرده باشند یا سقفی برای نیازمندی ساخته‌اند! قطعاً یکی از پاسخ‌های این سؤال عدم فرهنگ‌سازی در این زمینه است و پاسخ‌های دیگر آن را باید در نگاه و بینش این افراد جست‌وجو کرد. به هر روی امیدواریم روزی فرا برسد که درخت نیکوکاری از سوی ثروتمندان بومی و محلی در منطقه بلوچستان کاشته و به ثمر نشیند.

سر‌دراز بحث تعطیلات در ایران

قصه تعطیلات ایرانی‌ها سر دراز دارد. برخلاف آنچه مدتی شایع شده بود که میزان تعطیلات سالانه در ایران زیاد است، مقایسه تقویم تعطیلی‌های ایران و دیگر کشورهای جهان نشان می‌دهد که ایرانی‌ها تعطیلات کمتری دارند و درحالی‌که تعداد روزهای تعطیل رسمی در تقویم ایران حدود ۲۶ روز در سال است، تعداد روزهای تعطیل رسمی در بسیاری از کشورهای پیشرفته به ۱۱۵ تا ۱۲۰ روز می‌رسد. همچنین درحالی‌که ایرانی‌ها یک روز تعطیل در پایان هفته را تجربه می‌کنند، بسیاری از کشورهای جهان دو روز تعطیل در پایان هفته دارند. گذشته از این میزان ساعات کار هفتگی در ایران به طور متوسط ۴۴ ساعت تعریف شده است اما در کشورهای اروپایی ساعات کار هفتگی بین ۳۳ تا ۳۷ ساعت تعریف شده است.

بماند که بعد از شیوع کرونا بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی بخشی از ساعات کار را به مدل دورکاری تغییر دادند، اما در ایران چالش تعطیلی همچنان حل‌نشده باقی

نمایندگان مجلس بی توجه به منطق فعالان اقتصادی به جای تعطیلی شنبه به تعطیلی پنجشنبه رأی دادند

پنجشنبه پرماجرا

شرق: سرانجام پس از چانه‌زنی‌های فراوان، مجلس بدون توجه به منطق فعالان اقتصادی و بخش خصوصی پنجشنبه‌ها را تعطیل اعلام کرد. تعطیلی پنجشنبه‌ها در حالی رخ می‌دهد که فعالان بخش خصوصی بارها تأکید کرده بودند که تعطیلات پایان هفته در ایران باید مطابق با تعطیلات جهانی یعنی

مانده است. دراین‌میان دولت سیزدهم در آذر سال ۱۴۰۱

لایحه‌ای برای افزایش روزهای تعطیل پایان هفته روانه مجلس کرد، اما این لایحه آنجا هم به در بسته خورد؛ چراکه بسیاری از نمایندگان مجلس شورای اسلامی حاضر نبودند به توصیه فعالان اقتصادی عمل کنند و روزهای جمعه و شنبه را به‌عنوان روزهای تعطیل پایان هفته در نظر بگیرند. منطق فعالان اقتصادی آن بود که بازارهای جهانی در روزهای شنبه و یکشنبه تعطیل است و با روز جمعه تقویم ایران، عملاً حدود نیمی از روزهای سال تجارت خارجی کشور تعطیل است، با این حال برخی نمایندگان مدعی بودند به دلیل عقیدتی با تعطیلی روز شنبه مخالف هستند و گفته می‌شود کار به استقنا از دفتر برخی مراجع هم کشیده است، اما با وجود پاسخ مثبت، نمایندگان قانع نشدند و سرانجام کمیسیون اجتماعی مجلس تعطیلی روز پنجشنبه را تصویب کرد.

لایحه افزایش تعطیلات آخر هفته به دو روز، پنجم آذر سال ۱۴۰۱ از سوی دولت به مجلس پیشنهاد شد و نمایندگان وقت مواضع متفاوتی در پیش گرفتند.

۱۰ بهمن سال ۱۴۰۲ علی‌اصغر عنایستانی،

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس، به دنیای اقتصاد گفت که دولت در لایحه خود روزهای تعطیل را مشخص نکرده بود، اما مجلس تصمیم گرفت روز شنبه را به‌عنوان روز تعطیل دوم مصوب کند. پیش‌ازاین محسن پیرهادی، عضو هیئت‌نایسه مجلس، به وب‌سایت خبری تجارت‌نیوز گفته بود: «متأسفانه کسانی که به تعطیلی شنبه به خاطر مسائل شرعی ایراد وارد می‌کنند، از دانش و آگاهی لازم برخوردار نیستند؛ چراکه ما از برخی از علما و دفتر مراجع محترم تقلید استقفا کرده‌ایم و اشکال و حرمتی بر آن نگرفتند.»

او در ادامه تأکید کرده بود: «اسلام ارزش بالایی برای تقویت بنیه اقتصادی مسلمین قائل شده است و در موضوعات و ایده‌های جدید باید با تکیه بر شرع و با عقل، استدلال‌های علمی و کارشناسانه تصمیم‌گیری کنیم. نباید با شبهه‌افکنی، حرف‌های بی‌پایه و بدون مستند علمی و دینی، مردم را از حقوق اساسی در راستای تأمین منافع اقتصادی و مراودات بین‌المللی محروم کرد.»

با این حال اختلافات درباره روز تعطیل دوم بالا گرفت و سرانجام کمیسیون اجتماعی مجلس اعلام کرد روز پنجشنبه به‌عنوان روز تعطیل دوم در نظر گرفته شده است. در همین زمینه، ولی اسماعیلی، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس یازدهم، از بررسی لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری خبر داده و گفته بود اعضای این کمیسیون با تعطیلی پنجشنبه‌ها موافقت کرده‌اند. این نشست یکشنبه ۲۶ فروردین سال جاری با حضور اعضای کمیسیون اجتماعی مجلس یازدهم، معاون سازمان امور اداری و استخدامی و نماینده مرکز پژوهش‌های مجلس برگزار شد. به گفته اسماعیلی در طرح اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری موضوع افزایش یک‌روزه تعطیلات پایان هفته و کاهش ساعات کاری آمده است و قبلاً این طرح از صحن مجلس به کمیسیون اجتماعی بازگشت داده شده بود و این کمیسیون باید دو ابهام، یعنی تعیین میزان ساعات کاری و تعیین روزهای کاری را رفع می‌کرد که در این نشست پس از اعلام نظرات نمایندگان موافق و مخالف و نماینده دولت، نتیجه این بررسی این شد که روزهای کاری از شنبه تا چهارشنبه تعیین شود.

او همچنین توضیح داد: «بحث دیگری که در طرح اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری بررسی شد، کاهش ساعات کاری بود که درحال‌حاضر ۴۴ ساعت است. پیشنهاد اولیه دولت کاهش این‌س عدد به ۴۲،۵ ساعت در هفته و پیشنهاد کمیسیون ۴

خبر

دبیرانجمن ایران‌ین‌ها: دولت منت یارانه را سرما نگذارد

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی با بیان اینکه به خانم‌ وزیر راه اطلاعات غلط از صنعت و بازار هوایی می‌دهند و در این مدت هم خانم «صادق» ملاقاتی با فعالان صنعت هوایی نداشتند تا اطلاعات درستی از صنعت در اختیارش قرار دهم، گفت: وزیر نباید منتی بر سر ایران‌ین‌ها بگذارد؛ چراکه ایران‌ین‌ها هیچ حمایت یارانه‌ای از دولت دریافت نمی‌کنند و اینکه خانم وزیر با زبان تهدید صحبت می‌کند، هیچ مشکلی از مشکلات صنعت را حل نمی‌کند و اگر وزیر بخواهد مجوز شرکتی را باطل کند، در واقع مردم را تنبیه می‌کند.

مقصود اسعدی‌سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی، در گفت‌وگو با ایلنا درباره سخنان اخیر وزیر راه و شهرسازی درباره گران‌فروشی بلیت هواپیما و برخورد با ایران‌ین‌های گران‌فروش با ابطال مجوز آنها و اینکه در شرایط آزادسازی نرخ بلیت، نظارت‌ها چگونه اجرا می‌شود، گفت: متأسفانه صحبت‌های خانم‌ وزیر نشان‌دهنده نبود اطلاع و اشرف‌اف و نسبت به مسائل قانونی بازار هوایی و بلیت هواپیماست. در قانسون برنامه پنجم، برنامه هفتم توسعه کشور قیمت‌گذاری دستوری بلیت هواپیما ممنوع شده است. از طرفی هم رای دیوان عدالت اداری به‌صراحت اعلام کرده که ستاد تنظیم بازار در نرخ بلیت هواپیما نباید دخالتی داشته باشد. حال اینکه اساسا شرکت‌های هواپیمایی افزایش دلخواهی در قیمت بلیت هواپیما نداشتند.

او ادامه داد: طبق مصوبه شورای عالی هواپیمایی در اسفندماه سال گذشته قرار بر این شد که سقف قیمت بلیت هواپیما به ازای هر ساعت صندلی ۴۰ دلار باشد. براساس همین مصوبه شرکت‌های هواپیمایی نرخ بلیت را پس از ابلاغ رای دیوان عدالت اداری تعیین کردند. طبیعتاً با توجه به افزایش نرخ ارز، تغییراتی در نرخ بلیت هواپیما با احتساب هر ساعت صندلی ۴۰ دلار اعمال شده است.

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی تأکید کرد: به همان نرخ ارز توافقی در حال حاضر شرکت‌های هواپیمایی قیمت بلیت را به ازای هر ساعت صندلی ۳۲ دلار محاسبه می‌کنند؛ یعنی هشت دلار هم کمتر از مصوبه شورای عالی هواپیمایی. اما متأسفانه به خانم وزیر اطلاعات غلطی منتقل می‌شود و اظهارات اخیر ایشان منطبق بر واقعیت نیست. او با بیان اینکه اینکه تاکنون هیچ ملاقاتی با فعالان صنعت برقرار نشده که از نقاط ضعف خانم صادق محسوب می‌شود، تأکید کرد؛ اینکه خانم وزیر با زبان تهدید صحبت می‌کند، هیچ مشکلی از مشکلات صنعت را حل نمی‌کند. اگر مجوز شرکتی باطل شود، در مرحله اول مردم ضرر می‌کنند و از امکاناتی محروم می‌شوند. با همین امکانات محدود شرکت‌های هواپیمایی، اگر وزیر بخواهد مجوز شرکتی را باطل کند، درواقع مردم را تنبیه می‌کند. اساساً تخلفی صورت نگرفته که مجوزی هم باطل شود.

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی گفت: این اظهارات خانم وزیر نشان می‌دهد که وی از وضعیت بازار اطلاعات کافی ندارد؛ چراکه پایش نرخ‌ها نشان می‌دهد بلیت مسیری مانند تهران-کیش به قیمت ۸۵۰ هزار تومان هم به فروش می‌رود. در حالی که سقف نرخ بلیت براساس مصوبه شورای عالی هواپیمایی چهارمیلیون و ۲۰۰ هزار تومان است و برای ایام نوروز هم با همین قیمت به فروش می‌رسد و شرکت‌ها قصدی برای افزایش نرخ بلیت هواپیما در ایام نوروز ندارند.

اسعدی‌سامانی افزود: همچنین درباره بخشی دیگر از اظهارات وزیر که گفته‌اند نرخ سوخت را با ایران‌ین‌ها دلاری حساب می‌کنیم، باید بگوییم ایشان اطلاع ندارند که شرکت فرودگاه‌ها و از زیرمجموعه وزارت راه و شهرسازی همین الان نرخ هزینه خدمات فرودگاهی را به صورت دلاری دریافت می‌کند و سال آینده هم طبق قانون بودجه، نرخ سوخت هواپیما افزایش پیدا می‌کند. بنابراین وزیر نباید برای این موضوعات منتی بر سر ایران‌ین‌ها بگذارد و ایران‌ین‌ها هیچ حمایت یاران‌ه‌ای از دولت دریافت نمی‌کنند. خانم وزیر باید به‌گونه‌ای صنعت را مدیریت کند که ایمنی صنعت ارتقا یابد.